

کوروش بزرگ (کوروش شناسی)

بررسی کلمه خدایان در ترجمه کتیبه های ایران باستان

نویسنده: شمشاد امیری خراسانی

انتشار: ۲۹ آذر ۱۳۹۲ - ۴۰ دقیقه مطالعه

چکیده مقاله

واژه خدایان در کتیبه های ایران باستان متأسفانه شاهد سوء استفاده ی عده ای از افراد در مورد ترجمه های کتیبه ها (ترجمه کلمه بگ: ایزدان، خدایان) هستیم پس برآن شدیم تا نوشتاری را با محور این موضوع جمع آوری کنیم معنی خدایان در کتیبه های باستانی ایران و هخامنشی چیست؟ آیا ایرانیان باستان به چند خدایی ایمان داشته اند؟ آیا ایرانیان مانند یونانیان معتقد به چند خدایی بوده اند؟ اگر به دنبال پاسخ این سوالات هستید این نوشتار را دنبال کنید در اکثر کتیبه ها که ترجمه شده است نام خدایان در کنار نام اهورا مزدا آمده ا

واژه خدایان در کتیبه های ایران باستان

متأسفانه شاهد سوء استفاده ی عده ای از افراد در مورد ترجمه های کتیبه ها (ترجمه کلمه بگ: ایزدان، خدایان) هستیم پس برآن شدیم تا نوشتاری را با مه‌ور این موضوع جمع آوری کنیم

معنی خدایان در کتیبه های باستانی ایران و هخامنشی چیست؟

آیا ایرانیان باستان به چند خدایی ایمان داشته اند؟

آیا ایرانیان مانند یونانیان متعقد به چند خدایی بوده اند؟

اگر به دنبال پاسخ این سوالات هستید این نوشتار را دنبال کنید

در اکثر کتیبه ها که ترجمه شده است نام خدایان در کنار نام اهورا مزدا آمده است که اینطور میتوان برداشت کرد که در ترجمه این بخش دقت لازم به کار نرفته است. به نظر می رسد این بخش در دیگر کتیبه های هخامنشی هم وجود دارد که صرفاً گفته می شود خدای بزرگ است اهورامزدا.

مهم در اینجا این است که چه کسی خالق و آفریننده است و آیا کسی به جز او خالق و آفریننده معرفی شده است؟!

واژه ای که در این متون با نام خدا ترجمه می شود در حقیقت همان (بگ) است! باید توجه داشت که اصلاً همین واژه ای که با عنوان خدا از آن یاد می کنیم در اصل معنای (سرور) می داده است (این موضوع در بیت های شاهنامه آشکار است). آنچه به خداوند یگانه اهمیت می دهد، آفریننده و خالق بودن او است. کسی که زمین و آسمان و مردم را آفریده است. آیا خدایان دیگر یا بگ های دیگر چنین صفاتی در کتیبه های هخامنشی دارند؟!

...

یا همه ی آنها آفریده اهورامزدا هستند؟! تا آنجا که کتیبه های هخامنشی به ما می گویند تنها خالق اهورامزدا است.

خدایان در عصر هخامنشی و شاید بعد از آن «ایزدان» در اعصار بعدی، چیزی همانند فرشتگان و یا اهل بیت در اندیشه کنونی ما بوده اند. موجوداتی ویژه که صفات قابل توجه دارند، اما آفریننده و خالق فقط خدای بزرگ یعنی اهورامزدا بوده است که همه چیز را او آفریده است. «بگ» بیشتر به همان موجودات و یا به عبارت بهتر وجود های معنوی و انتزاعی، چیز هایی مانند فرشتگان و... اشاره دارد که در دین مبین اسلام هم از آنها زیاد یاد رفته است. مانند تنزل الملائکه و الروح، جبرئیل و... خود خداوند هم یک وجود معنوی است.

پس با این استدلال دوستان (دانستن ایزدان به عنوان خدا خالق)، نه تنها مسیحیان، یهودیان و زرتشیان یکتا پرست نیستند بلکه ما شیعیان هم یکتا پرست نیستیم چون برای اهل بیت ارزش ویژه قائلیم و از آنها مدد می گیریم و حاجت می خواهیم!!! یا فرشتگان را موجوداتی می دانیم که در امور دنیوی ما دخالت دارند، مثلاً دو فرشته یکی سمت چپ ما و دیگر سمت راست ما است که اعمال ما را ثبت می کنند!! در صورتی که اینطور نیست پس می توان ایزدان یا در ترجمه های معمول خدایان بعد از که اهورا مزدا هم خدای خالق نیستند

البته نباید فراموش کنیم که به نظر می رسد در متون متأخر و جدید تر بهدینی، اهریمن هم به نوعی آفریننده بدی ها معرفی شده است. اما در حقیقت این اهریمن خراب کننده آفریده های اهورامزدا است باز هم نباید فراموش کرد که وقتی به متون اصیل تر مانند گات ها نگاه می کنیم به نظر می رسد که خود اهریمن آفریده اهورامزدا بوده استو تنها خالق اهورامزدا معرفی می شود. نکته مهم آنکه همین بهدینان با همین اندیشه های متأخر و جدید تر به عنوان اهل کتاب پذیرفته شده اند.

خلاصه آنکه اگر با دیدگاه وهابيون و طالبان و القاعده بخواهيم بحث كنيم بله هخامنشیان یکتا پرست نبوده اند، مشتی کافر بوده اند که باید با عملیات انتحاری آنها را می کشتیم!! اما اگر واژه بگ را دقیق تر بررسی کنیم همچنین پارامتر های زمانی برای مسائل و همچنین مواردی مانند آفریننده را مد نظر قرار دهیم در می یابیم که آنها یکتا پرست بودند و خدای بزرگ را فراتر از همه چیز و تنها خالق و آفریننده گیتی می دانستند.

توقع نداشته باشیم آیات قرآن هزاران سال پیش در کتیبه های هخامنشی آمده باشد!!!

در آخر این را عرض کنم تا ما به واژه خدایان می رسیم شاید تحت تأثیر پژوهشگران غربی و فضایی که برای ما ساخته اند، ذهنمان به سمت شرایط خدایان در یونان و روم باستان می رود!! به راستی بین باور های ایرانیان در آن عصر با یونانیان تفاوت زیادی وجود داشته است. بگان ایرانی با خدایان یونانی زمین تا آسمان متفاوت اند. اگر هم دقت بفرمایید خدایان غربی هر کدام آفریننده چیزی هستند و یک آفریننده یکتا وجود ندارد. اگر زئوس هم بزرگ تر از بقیه است در حقیقت از بقیه قدرتمند تر است و توانسته بقیه را زیر فرمان خود آورده است.

سپاس و بدرود

ارجاع به این مقاله

شمشاد امیری خراسانی، «بررسی کلمه خدایان در ترجمه کتیبه های ایران باستان»، پارسیان دژ، ۱۳۹۲.

خواندن مقاله و پیوست های آن در وبسایت پارسیان دژ

نشانی ثابت این نسخه:

<http://parsiandej.ir/articles/1418/pdf/کلمه-خدایان-در-ترجمه-کتیبه-های-ایران-با>

آخرین ویرایش مقاله: ۲۷ مهر ۱۳۹۹